

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin i ustawy o nasiennictwie

(druk nr 145)

Uchwalona w dniu 27 kwietnia 2006 r. ustawa o zmianie ustawy o ochronie prawnej odmian roślin i ustawy o nasiennictwie wypracowana została przez Sejm na podstawie projektu rządowego z druku nr 460. Celem nowelizacji wskazanym w projekcie jest poprawienie ujawnionych w praktyce stosowania ustawy uchybień oraz doprecyzowanie niektórych regulacji, w szczególności przepisów dotyczących instytucji tzw. "odstępstwa rolnego", tj. możliwości używania materiału ze zbioru jako materiału siewnego bez zgody podmiotu uprawnionego z tytułu tego prawa (art. 23). Opłaty wynikające ze stosowania przez posiadaczy gruntów rolnych z "odstępstwa rolnego" są drugim źródłem pozyskiwania przez hodowcę środków, po opłatach licencyjnych, z tytułu wykorzystywania wyłącznego prawa. Polskie rozwiązania prawne w tym zakresie mają na celu zbliżenie krajowych rozwiązań do rozwiązań wspólnotowych, przyjętych w rozporządzeniach Rady (WE) nr 2100/94 i Komisji (WE) nr 1768/95 dotyczących tych kwestii. Przepisy unijne nie wiążą jednak w tym zakresie ustawodawcy krajowego.

Inne zmiany objęte nowelizacją dotyczą między innymi:

- doprecyzowania niektórych definicji ustawowych, np. definicji odmiany, definicji hodowcy, definicji badania odmiany,
- wprowadzenia nowych definicji, tj. definicji pojęcia przygotowania do rozmnażania, definicji przetwórcy oraz definicji wyłącznego prawa,
- wprowadzenia nowej regulacji (dodany art.4a) dotyczącej wynagradzania osób, które wyhodowały albo odkryły i wyprowadziły odmianę w ramach umowy o pracę lub innej umowy,
- doprecyzowania zakresu decyzji odmawiającej przyznania wyłącznego prawa,
- rozszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do używania materiału ze zbioru niektórych roślin jako materiału siewnego bez konieczności uiszczenia opłaty na rzecz hodowcy,
- wprowadzenia przepisów dotyczących uprawnień kontrolnych hodowcy lub organizacji hodowców co do zgodności informacji dotyczącej wykorzystania

materiału siewnego ze zbioru oraz usługi przygotowania do rozmnażania materiału ze zbioru,

- zróżnicowania ustawowego zagrożenia karą, tj. uznanie za przestępstwa zachowań znaczących naruszeń wyłącznego prawa a pozostałych czynów jako wykroczeń (art. 37 i 37a).

W trakcie prac Sejmu, w wyniku poprawki zgłoszonej w drugim czytaniu, zmianie uległ przepis rozszerzający krąg podmiotów uprawnionych do używania materiału ze zbioru niektórych roślin jako materiału siewnego bez konieczności uiszczania opłaty na rzecz hodowcy (art. 23 ust. 3). Objął on posiadaczy gruntów o powierzchni do 20 ha. Aktualnie jest to obszar 5 ha a projekt przewidywał 10 ha).

Uwagi szczegółowe

1. Uwaga do art. 1 pkt 1 lit. a drugie tiret

Zmodyfikowana definicja hodowcy, w moim rozumieniu, zmienia w sposób diametralny dotychczasowe pojęcie hodowcy w zakresie osób, które wyhodowały albo odkryły i wyprowadziły odmianę w ramach umowy innej niż umowa o pracę. Zgodnie z obecnym brzmieniem hodowcą jest ta strona umowy, która wyhodowała albo odkryła i wyprowadziła odmianę. To rozwiązanie należy poddać ocenie Senatu. Jeśli definicja miała ulec jedynie zmodyfikowaniu w celu poszerzenia jej o inne, oprócz zlecenia rodzaje umów, należy w moim przekonaniu zaproponować poprawkę.

Propozycja poprawki:

- *w art. 1 w pkt 1 w lit. a w drugim tiret wyrazy "jest lub była stroną umowy, w ramach której osoba ta" zastępuje się wyrazami "zawarła umowę, w ramach której inna strona tej umowy";*

2. Uwaga do art. 2 pkt 1, który nowelizuje ustawę o nasiennictwie

Zmiana w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o nasiennictwie, dotycząca definicji pojęcia odmiany mieszańcowej, jest powtórzeniem zmiany dokonanej nowelizacją ustawy o nasiennictwie z dnia 27 kwietnia 2006 r., która to zmiana wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy. Rozpatrywana ustawa ma 60-dniowe *vacatio legis*, wejdzie więc w życie później niż zmiana ustawy o nasiennictwie, należy więc usunąć przepis proponujący taką zmianę.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) odmiana – oznacza zbiorowość roślin w obrębie botanicznej jednostki systematycznej najniższego znanego stopnia, która niezależnie od tego, czy w pełni odpowiada warunkom przyznania wyłącznego prawa:

a) jest określona na podstawie przejawianych właściwości wynikających z określonego genotypu lub kombinacji genotypów,

b) jest odróżnialna od każdej innej zbiorowości roślin na podstawie co najmniej jednej z przejawianych właściwości,

c) pozostaje niezmienną po rozmnożeniu;"

3. Uwaga do art. 2 pkt 2

Zmiana zawarta w tej jednostce redakcyjnej dotyczy zmodyfikowania definicji hodowcy w ustawie o nasiennictwie. Definicję ta zmieniana jest w sposób analogiczny jak w ustawie o ochronie prawnej odmian roślin. W razie podzielenia uwag zawartych w pkt 1 tej opinii, należy przyjąć poprawkę:

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 1 w lit. a w drugim tiret wyrazy "jest lub była stroną umowy, w ramach której osoba ta" zastępuje się wyrazami "zawarła umowę, w ramach której inna strona tej umowy";

Przygotowała Hanna Kaśnikowska

p.o. Dyrektora Biura Legislacyjnego

Roman KAPELIŃSKI